

הרשות הפלסטינית נוקטת צעדים מעשיים להקמת מוסד בנקאי ממשלתי, שיטפל בתשלומים למשפחות שהידיים והאסירים

28 ביוני 2020

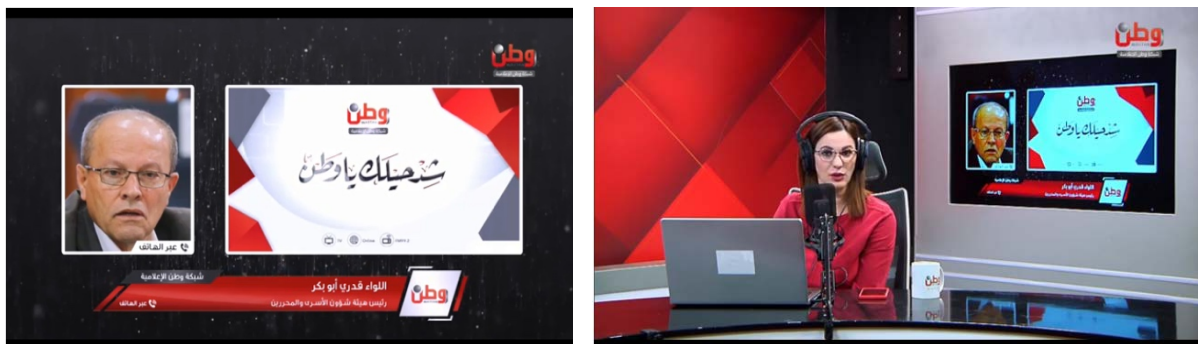
עיקרי תמונת המצב

ב-1 ביוני 2020 אישרה ממשלת הרשות הפלסטינית הקמת **מוסד בנקאי ממשלתי, שימש ערוץ להעברת כספים לאסירים (קרי, לפעילי טרור הכלואים בישראל) ולמשפחות שהידיים**. הקמת הבנק החדש נועדה **לעקוף את צו אלוף פיקוד המרכז**, שאסר על הבנקים לספק שירותים בנקאיים לאסירים ולמשפחות שהידיים ביהודה ושומרון. בעקבות הצו הודיעו מספר בנקים פלסטינים וערביים על הקפאת הפעילות בחשבונות הבנק של האסירים ומשפחות שהידיים. **מנגד, אבו מאזן ובכירי הרשות, שבו והתחייבו להעביר את הכספים לאסירים, למשפחות שהידיים, בהגדרים אותם כ"קו אדום" וכ"משכורות מקודשות"**.¹

מיד לאחר אישור ההחלטה **החלו ברשות בצעדים מעשיים להקמת המוסד הבנקאי החדש**. ב-22 ביוני 2020 החליטה ממשלת הרשות הפלסטינית על הקמת ועדה לבחירת המנכ"ל לבנק החדש (ופא, 22 ביוני 2020). במהלך הפגנה נגד תכניות הסיפוח, שנערכה בפצאיל שבבקעת הירדן ב-24 ביוני 2020, **הכריז מחמד אשתיה, ראש הממשלה ברשות, על הענקת חבילת סיוע לבקעת הירדן הכוללת פתיחת סניפי דואר באלעוג'א ואלג'פתליכ. סניפים אלה, לדבריו, יהפכו מאוחר יותר לסניפיו של הבנק הממשלתי החדש העתיד לקום** (ופא, 24 ביוני 2020).

קדרי אבו בכר, יו"ר הרשות לענייני אסירים ומשורחרים, וחסן עבד רבה, דובר הרשות, התייחסו לאחרונה לצעדים המעשיים המתבצעים לשם הקמת הבנק החדש. לדבריהם פועל משרד האוצר הפלסטיני לגיבוש מבנה הבנק ולהקמת מועצת המנהלים שלו. **הונו של הבנק יעמוד על סכום של מאה מיליון דינרים, שיועברו אליו במשך חמש שנים**. יהיו לו סניפים בכל השטחים הפלסטינים **והוא יעניק שירותים לכל עובדי הרשות והציבור הפלסטיני ולא רק לאסירים ולמשפחות שהידיים**. הקמתו, כך נמסר (1 ביוני 2020), **תצריך תקופה של ארבעה-שישה חודשים**. **המוסד הבנקאי החדש לא יעמוד בקשר עם ישראל, הוא יהיה מוגן ע"י הרשות הפלסטינית מפני תביעות, וההעברות הכספיות שלו תתבצענה בדינרים ולא בדולרים או בשקלים**.

¹ ראו פרסום מרכז המידע מ-4 ביוני 2020: "הרשות הפלסטינית מתכוונת להקים מוסד בנקאי שיאפשר להעביר תשלומים לאסירים ולמשפחות שהידיים ובכך להסדיר מנגנון עוקף להמשך התשלומים".

קדרי אבו בכר, יו"ר הרשות לענייני אסירים ומשוחררים, בראיון בו מסר פרטים אודות המוסד הבנקאי החדש העומד לקום (ערוץ וטן ביוטיוב, 1 ביוני 2020)

מאפייני המוסד הפיננסי החדש

קדרי אבו בכר, יו"ר הרשות לענייני אסירים ומשוחררים, וחסן עבד רבה, דובר הרשות לענייני אסירים ומשוחררים התבטאו מספר פעמים אודות הפעילות המתנהלת עתה סביב הקמת הבנק שיעביר כספים לאסירים ולמשפחות השהידים. להלן עיקרי דבריהם:

◆ **החלטה להקים מוסד פיננסי עצמאי:** הרעיון להקמת מוסד עצמאי עלה לאחר שאבו מאזן אמר, שהרשות הפלסטינית מוכנה לרכוש את אחד הבנקים הפועלים בפלסטין. בסופו של דבר **הוחלט להקים מוסד בנקאי חדש, שיהיו לו סניפים בכל המחוזות הפלסטיניים** (אלערבי אלג'דיד, 1 ביוני 2020).

◆ **דחיית האפשרות השימוש בבנק בדואר כחלופה לבנקים:** לדברי קדרי אבו בכר לאחר כניסתו של צו פיקוד המרכז אלוף לתוקף וסגירת חשבונות האסירים והשהידים ע"י הבנקים הפלסטיניים והערביים, הועלו מספר רעיונות לגבי **אופן התשלום למשפחות**. הוא ציין כי המוסדות הפועלים בתחום האסירים והארגונים הפלסטיניים **דחו את ההצעה להעביר את תשלום משכורות האסירים והשהידים באמצעות סניפי הדואר**. ההצעה נפלה מכיוון **שלדואר דפוס פעולה שונה** המתבטא בכך שהוא אינו מעניק הלוואות, שירותים פיננסיים ואין לו תכניות השקעה (אתר נוא, 15 ביוני 2020).

◆ **משך זמן הקמת המוסד הפיננסי החדש:** קדרי אבו בכר ציין כי משרד האוצר **פועל כבר כשבועיים לגיבוש המבנה ולקביעת חברי מועצת מנהלים של המוסד הבנקאי שעתידי לקום**. להערכתו **בניית המוסד תצריך תקופה שבין ארבעה לשישה חודשים**. שמו הרשמי של המוסד טרם אושר (אלערבי אלג'דיד, 1 ביוני 2020).

◆ **הונו של המוסד הבנקאי:** הונו של הבנק **יעמוד על סכום של מאה מיליון דינרים, שיועבר אליו במשך חמש שנים, בכל שנה עשרים מיליון דינרים**. משרד האוצר והממשלה הפלסטינית פועלים כדי להשלים את הטיפול בעניין זה. **ההעברות הכספיות במוסד הבנקאי תבצענה בדינרים ולא בשקלים או בדולרים אמריקאים, כדי שלא לקשור את המוסד החדש לאותן מטבעות** (דניא אלוטן, 24 ביוני 2020).

◆ **פעילות הבנק:** פעילות המוסד הבנקאי לא **תעשה תחת פיקוח ישראלי** (דניא אלוטן, 24 ביוני 2020). לדברי עבד רבה **הבנק הממשלתי יפעל על פי תקנון פנימי פלסטיני**, בניגוד למנגנון שבאמצעותו פועלים כל הבנקים בשטחי הרשות, אשר קשורים למערכת הבנק המרכזי בישראל ויש להם שלוחות אזוריות ובינלאומיות. עבד רבה ציין שאין עדיין תשובות לגבי מכניזם הפיקוח על הבנק, כדי שלא תהיה פגיעה בכספי האסירים והשהידים, **אך הוא העריך כי הרשות המוניטרית של הרשות הפלסטינית היא שתופקד על הפיקוח** (אתר נוא, 15 ביוני 2020).

◆ **הענקת שירותים נוספים:** לדברי אבו בכר בעתיד יוכל המוסד **להתרחב ולא להיות מוגבל לשירות משפחות האסירים והשהידים בלבד אלא לשרת את כלל עובדי הרשות**. לדברי חסן עבד רבה, הוא יספק שירותים לאסירים, לאסירים המשוחררים, למשפחות השהידים ולפצועים ולכל מי למי שירצו ליהנות משירותיו מקרב עובדי הרשות והציבור הפלסטיני. **שירותיו לא יוגבלו לתשלום משכורות בלבד**, אלא הוא גם יספק **שירותים נוספים דוגמת מתן הלוואות ותוכניות השקעות**.

◆ **אבטחת פעילות הבנק מפני תביעות:** בתשובה לשאלה כיצד להבטיח שהבנק החדש לא יהיה מאוים, ציין אבו בכר כי **הבנקים הנוכחיים חוששים מתביעות נגדם** מכיוון שיש להם עסקאות עם הבנק המרכזי הישראלי, יש להם סניפים בחו"ל והם עוסקים בהעברות כספים מחו"ל. **לכן המוסד הפיננסי שיוקם יהיה מקומי, ללא כל קשר לישראל, והוא יהיה מוגן על-ידי הרשות הפלסטינית** (אלערבי אלג'דיד, 1 ביוני 2020). לגבי האפשרות **שישראל תחרים את הכסף** שיופקד במוסד הממשלתי החדש, שאמור להיפתח, ציין עבד אלרבה, כי **כל האפשרויות נלקחות בחשבון** (אתר נוא, 15 ביוני 2020).